

**Urmánczy Nándorné
Szakácskönyve
az úri világ izlése.**

A könyv ára 3 korona 60 fill.
A szerző könyvének tiszta
jövedelmét a háború árvái
felségítésére fordítja.

Eltér az eddigi sablonos rendszertől.
A mai viszonyokhoz alkalmazkodik.
Közel 500 eredeti ételreceptjét a
szerző maga próbálta ki és a ki
utána csinálja biztosra mehet.
Főszempontja: takarékoság, izle-
tesség, egészség.
Kiállítása művészi: címfődelét Glatter
Gyula festőművész rajzolta.

Franklin-Társulat kiadása.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy út 21.

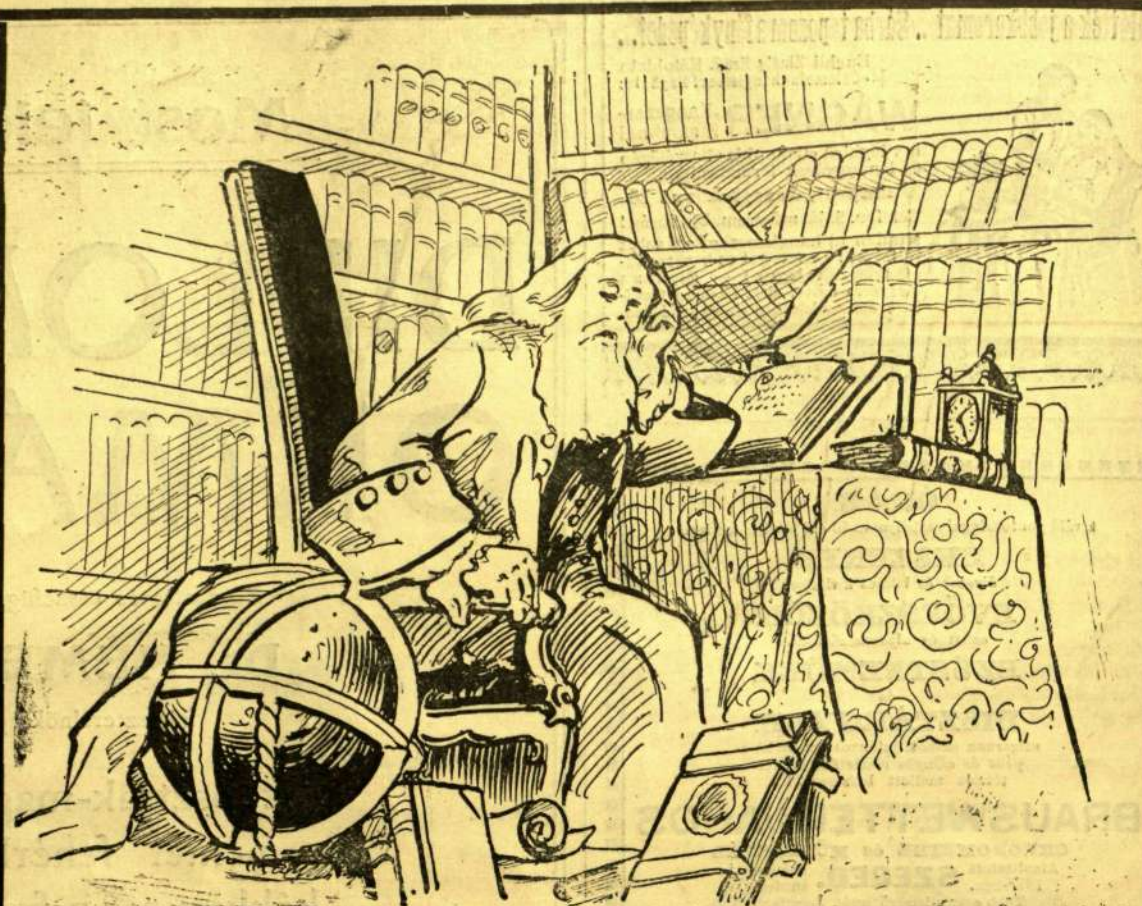
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest,
VI. ker., Andrásy-út 21. sz. és minden
hazai könyvkereskedésben megrendelhető

SHAW BERNARD
**CASHEL BYRON
MESTERSÉGE**

Fordította
BENEDEK MARCELL
Ára 4 korona

SUDERMANN
ÉNEKEK ÉNEKE

Regény két kötetben
Fordította
SEBESTYÉN KÁROLYNÉ
Ára 8 korona

TUDÓSOK

törték a fejüket azon, miképpen őrizhetné meg az ember ifjúságát. Évszázadokon át kísérték az örök ifjúság gondolata. De feleletet rá a tudomány nem kapott és az emberiség egy gyönyörű ábránddal lett szegényebb. Ma már megfejtődött a titok! Mert hiszen mindenki ifjúság, erő és egészség az izmokban rejlik. Ezeket pedig csak tisztában van azzal, hogy egyetlen szer tartja frissen, acélosan, a

DIANA SÓSBORSZESZ

A valódi Diana sósborszesz egy külsőleg bedörzsölésekre, mint belsőleg csakorra vagy vízbe cseppentve, használható. Rögtöni fájdalomcsillapító, frissítő, hűsítő házi-szer. Első segítség a házban.

Ára **60** fillér.

Főelárusító:
Diana Kereskedelmi Részvénytársaság
eladási osztálya
Budapest, V., Nádor-utca 6.
KAPHATÓ MINDENÜTT

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeit ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadász-területek árverésének idejét közli. A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

Rendelésnél
szíveskedjék lapunkra hivatkozni.

47. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 21.

Szerkesztési iroda: IV. Varmegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetéseket a postáing meg-
határozott viteldij is onatolendő.

AZ «U. 4.» TENGERALATTJÁRÓNK, MELY A «GARIBALDI» OLÁSZ CSATAHAJÓT ELSÜLYESZTETTE.

Jelky Gyula, a harcztérre kiküldött munkatársunk fényképe.

NOÉMI FIA.

REGÉNY. IRTA LACZKÓ GÉZA.

(Folytatás.)

Tündönlődő, tündönlődő... — szalad vele a vasut és fa, ház, minden szalad hátrafelé... ha a tehén jön, ő bebújik a fal meg a bokor közé, ott nem fogja meg!... Egyszer, mikor a fölborult kocsi alatt maradt a nagymama, ő tudott röpülni és nem is nagyon fájt a földre érni, csak a két esernyő veszett el a kezéből... Szabad neki néha az öltözöben aludni a ruhás kosárban... Van neki egy állatsereglete skatulyákban, szép tükre tűzve állnak benne s nem kell fizetni érte, ha megnézik!... Ő már játszott is, szerepet! A szegény Jonathán-ban ő vitte meg a Laji a fagyaltból való Ájfel tornyot, csak hogy a torony festett papundecli volt és színes vattákat vettek ki alóla tányérjukba a vendégek, csak egyszer volt igazi... Még egy szerepe volt: a Zsupán bácsi leteszi a földre a pénzes zacskót, ő beszalad és ellopja, megint leteszi és ő megint ellopja; ez a Czigánybáró!... Egyszer énekelt is a Rip-ben, de az nem volt jó, mert a térdin kellett ülni a bácsinak, a ki nagyon szorongatta és igen erősen énekelt a fülbe... A nagymama mondja, hogy volt egyszer egy hegedője, azt ő is tudja, de hogy még mindig azt hízta rajta és énekelte: «Czini, czini, Péter bácsi, neked hegedőlköl» — de ő már nem emlékszik a Péter bácsira... de legszebb mégis a nagy állatos-könyv, mert azzal lehet utazást, igazit, őserdőben, játszani és vadászatot!

Színházba igen szeretett járni, de csak akkor, ha nem beszéltek nagyon sokat, hanem ha öltök, szúrtak, verekedtek és kiugrottak az ablakon... azt a bésit, a ki azt mondja etalált és meghal, azt ő is el tudta henteregni otthon... még az volt jó, ha sokan egyformán ugráltak s a karmester intett a fejével és akkor mindnyájan nagyra tátották egyszerre a szájukat, de aztán már sokáig nem hagyták abba... de az volt aztán szép, mikor színészt játszottak, mert akkor pófákat vágtak, nagyon szaladgáltak és mindig más hangon beszéltek, azon lehetett nevetni!... Mikor Arabella játszott, mindig őt nézte és csodálkozott, hogy sohasem akarja észrevenni, pedig ő nagyon nézte és ő nem is tapsolt, hiába mondta a nagymama, hogy tapsoljon, mert ő azt nem szereti... de az öltözöben mégis jobb, ott lehet a nyullákkal játszani, a tükrökbe nézgetni, a skatulyákat rendezni.

Csak hazamenni és aludni rossz... a nagy mindig húzza, olyan sötét van, hogy megbotlik sokszor, de a kapuban ő tartja a kulcslyukhoz a gyufát, az jó... de aztán aludni kell menni, ő nem is alszik, a bácsik és néni még sokáig ugrálnak neki a sötétben a levegőben és ő szép csendesen ékekel nekik: — Tekints ide, tekints oda, egy sinec köztünk ostoba!... Csindrá, csindrá, a cigány karaván, csindrá!... Egyszer él az ember csak, piff, paff, piff, paff... Hát kee hiszi, én nem, hát kee hiszi, én sem, pedig a zajságba van benn... a vállán csokolám, tiárá, tiárá, a vállán csokolám... a szép tamarin ligetekben, a szép tamarin lige...

Felkelni a legslegrosszabb s ő is az ágyban akar kávézni, mint az Arabella... és vele menni!

— Hová mégy, Arabella? Vigyél el engem is! — szokott beléje csimpajkodva nyafogni egész az ajtóig.

— Most nem jöhetsz velem! Majd a nagy mesél! — csókolja homlokán az anyja.

De ő már tudja, hogy a nagy csak a lábokkal beszélget, meg a seprével és mindig csak a zörd disznós lesz a vége, de ő azon nem nevet, mert az mérgező!

X.

Hiába dobta hát gazdag lelke egész gyötrelmet, bűgő örömet a kopogó deszkákra, nem volt más, csak egy szereplő a többi között? hiába a sok virágos, tapsos elismerés... egy másiknak épp úgy ki fog járni, mint önéki? hiába váltódott lázas művészetben szíve dús

zengése kis családját tápláló veritékes kraj-czárá, nem volt több joga hozzá, mint eselédnek bérére? Hát jobb az, a ki helyébe jött? Nem, ő, nem! Fiatalabb?... Annyival öregebbé tette volna hát az a pár év, a mely odavette az anyaság és művészet kínos mesgyéjére? A csók, a mit Dini ámuló arcára szorított, elvette tán színpadi csókjának tüzet? fiával nevető csevegése ölmot rakott a színpadi fecsegések könnyű futamára? Desdemona rémületéből kikozogott árulón a beteg kis fiáért aggódó anya ijedelmé?... Nem, nem!... De amannak nem volt fia, az évek telését áruló növéssel hirdető fia!... Mindent, mindent, becsületét, nyugalmát, szép ruhát, ékszert, kényelmet, nyimogató ételt, férfi csókja elől közönybe még nem hervadt ajka vágját, mindent szívesen áldozott fel érte... áldozat? ő, mert emeli így saját becsét? nem áldozat, esere! eserebe adta azért a kis életért, veszendő szerelme növekvő bimbajáért... csak a szerepét ne, a gyáva kis lányka titkos szenvedését, bűnös szenvedély vonagló lobogását, zokogó csókot... az öléből messze siklott nagy érzés ezer változatát, ezt az ártatlan kis módot, hogy ő is élje mindazt, a mit az a drága feleske örökre tova tiltott tőle, csak ezt ne kívánja áldozatul az az irgalmas Isten, a ki most, ime, mégis, kivett kezéből szerepet... kenyeret!

A szűk köze nyíló ablakon keresztül behallatszott a téren átfutó telegraf-drótok panaszos zümmögése s a nyári éj fülledt esőndjéét fölverő boros budaiak hazafelé csoszogó gajdolása.

Arabella sóhajtva fordította hűvösebb oldalára a feje alatt tikkadt lábzan filó párnát... Hát bűnt követett el, hogy világra akarta? Hát lökte volna el inkább magától az anyai csók után nyíló kis ajkát, a ki ha édes szülőjének vallja Lányi Arabellát, a Somorjai társulatának művészi értéke csökken?... Ő, milyen méltatlan, milyen gonosz fogások!... mert nem mondta meg nyíltan: «Jövöre nem szerződtek-lek!» Nem! De bekérte tőle minden szerepét azzal, hogy újra kell őket kiírni, mert rongyosak... s egy hét múlva már az Abonyi kezében libegett nem egy, épen oly sárgán, tépetten, csak az ő neve volt kiszakítva címlapjáról... rongyosak!... «Márjád ne legyen, Aranyos, az anyád már megint összekapott az Abonyi anyjával!» — dörgölte gúnyos fölényvel orra alá s hátul a kollégák vigyorogva súgtak össze!... s az anyja után a gyerek: «Nagyocskám már a fit, nem akard valahol nevelőbe adni?» — s méltóságos, várakozó marsot dobolva ujjával a széktámlán, fanyalovra nézgette az asztala fölött függő Egressy Gábor zömök, zord Grittjét... s az az elvetemült ezéda meg... nem volt véletlen... lelökte készakarva... a színpad alá vívó akna lépején hogy gurult szegény!... de Abonyinak sietni kellett az átöltözéssel... ő nem hibás: «Mért lábatlankodik itt?»... az aljas!... Szegény kis Dini... haja csupa pókháló, az arcába maszatolódott sár fölött egy-egy kis piros folt, összeszorított száján keresztbe véresik csergedezett orralikából, a melyből vörös, de — szegény piczikém — gyanus függvény szípigott szagotottan, szép kis matröz ruháján itt is, ott is lefegő szakítás a mocsok szigetek közt s a hóhérnak öltözött jó Anti bácsi úgy hozta ki karján a süllyedőből... Savanyú bortól rezgő basszus hang bömbölt fel ablakuk alatt a Szarvas-tér felé távolodóban:

Und weil ma so lustig beinanda heit san
So gemma vor zwelf net ham...

Lányiné morogva vetette magát másik oldalára:

— Részeg sváb disznaja! Arabella, alszol?

— Nem!

— Te, az jutott eszembe, a Miskeinek írhatnál még.

— Van annak színésznője elég!

— Hát ki van ott?

— A Laura.

— Az a csipás?

— Na, aludjunk most, hisz eleget töröm a fejem nappal.

— Te! Holnap a karperecet is be kell vinni!

— Jó, jó!

— De okvetlenül, mert nekem már csak forint huszonhárom krajczárom van.

— Jó, jó, aludjunk!

Lányiné fújt egyet és elesédesedett.

Reggel, míg anyja a méregdrága piacra morgolódott, megmosdatta a hideg víztől nyafogva huzódózó fiát, belédiktálta a bögre kávé, piros kendősen, könyöklig érő, hajdani bái kesztyűjében kitarított a szobát, felöltöztet s átgyalogolt a poros, olvadá sűppedő aszfalt Pestre szegénykezni a hiéna nyájasságával tagadón fejet rázó ügnyök előtt, a zálogház piszkos, sötét, alacsony szobájában a vizsga szemü becsit, sáppadt, batusy asszonyok előtt; a csak levesből, gyúrt tészából álló ebéd után leveleket írt, újságból olvasta a mások sikereit, az ablakba könyöklöve nézte a kis, völgyből hegynek föllejtő síkátörő gyárjáról vagy gondolataiba sűrűdött terveltette a holnapot, a mely elé evés hittel nézett este s fájdalmas ajk-rándulással búcsuzott tőle délben három súlyos hónap óta.

Esténként, mint az ijedt, zavaros mult, aggodalmas lendületű jelen, s még rejtett jövő egymáshoz sodródott, egymást alig értő három nemzedéke, baktatott némán a kis család a sváb jólét sunyin meglapuló házasokai között, az épülő királyi várát előcsillantó gerenda-vázóriás, összevissza sejtjei alatt, zezugos hepehupákon át, keresve a szótlankozó illó esőndet, kerülve ismerőt, nyári hetvenkedőket s önmagukat. Öreg, négyzögben fákkal kerített tágas udvarokon két-három hangja híjas verki nyavalygott melabúsan, máshol lovat vasaltak esendülő kattogással, asszonyok mostak teknőben, ingujjban pipázott egy lógós fejű, csupaszképu agg, gyerekek meztelába tapicskolt hangos ordítózás zajában, hasonfekve aludt valami rongyos az üres telek poros, aszott fűvén, uri fogat hölgye bámulta meg az ijedős, méla fűskával s a hajló vállu, zavaros tekintetű, zord névvel sétálgató karsu, szerény elegáncziájú, szőke fiatal nőt, monoklis tekintet siklott rajtuk végig sértő ajánlattal, vagy megvetőn?... Ki törődik vele?...

A se nem éhez, se jól nem lakó, rejtegetett nyomor üres, eseménytelen unalmából önkénytelenül röppent vissza képzeletük: tavaly ilyenkor s azelőtt!... Istenem, hisz négy évig voltak Somorjainál!... Fűred hüsse, a pécsi hegyek, munkán, jó levegőn pezsdülő kedv... s most ez a tétova, munkátlan, reményörlő tespedés, a mely alatt szétmállik a beszédes ösztön, elhálnak a bevezető szavak, s nem marad más, csak a fejesüggesztő töprengés garasos, ezéltalan szóváltásba esattanása, a mely fáradtan hanyatlik vissza mindjárt... sárga, kopár karszt-élet, istenkáromlást kelteni gyöngö, imádságot sugallni nem elég zord!

Mert ugyan mi történt voltaképpen?... Egy Lányi Arabella nevű vidéki színésznő nem kapott újat, mikor régi szerződése lejárt... Ki látja azt, hogy a szép szőke fej pirját vesztő, soványodó vonásai alatt a nyári lomb kókadásából kiigérkező tél fenyegetéséről remeg a zsörtös anyját, nyafka fiát féltő gond?... ki látja, hogy a pillája fáradt rebbenése alá bujó réveteg tekintetben ott izzik a hírnév zajos utjáról néma ugarra lökött művész szenvedő vágya az arezba vakító rivalda-lámpák, vászonra paesmagolt paloták, a sugóra figyelő szent komédiázás után?... Hát ki sem látja, hogy neki a halálba gyötört kaméliás hölgyként kell szütnia utolsó lehelletével Armand nevet, mert másképp a kis Dini rongyolt cipője lyukas marad?... De nem! csak ez lenne? Az ő Fedorá-ja, az ő Claire-je? Csak kenyéradó eleven báb, a

kinek hazug gyötrelme, vergődése nem jelent e tenyérmű magyar világban mást, csak tiszta ruhát, puha ágat egy kis boldogtalannak??...

Névtelen rémület vert veriték-gyöngyöt homlokára s riadtan tuskolára vissza rojtélylyé a tolakodó nyíltsággal újra meg újra elébe merészkedő gondolatot...

Magános sétákba, rég elfelejtett ismerősök fölkeresésébe s míg nyári szünetre nem zárta kapuját, a Nemzetibe menekült előle. A sétából kitévezve, szomjasan, sárgán, az ismerősöktől nehány kellemetlen kérdés, pesties dicsekvés visszavisszacengő emlékével került haza a hideg zöldbab-leves vacsorára, a melybe meggondolatlan könnyelműséggel még egy deczi tejfölt kevert frissen az özevgy, hogy hűsítőbb legyen. A Nemzetiből?... Vágyakozva nézte a terebélyes fát, a mely igazán kerekre volt kaszirova s nem lengett merevült síkban hátul egy léczdarabbal a földhöz sprejezvola... a szobát, a melynek igazi mennyezete volt s nem bibor drapériát hazudó festett rongy három kis, egymás mögötti függönykére lógott fölébe porosan... a korhú ékszerket, jelmezket s istenem, a korhú cipőt!... Mennyire emeli mindez az igazi hangot!... s elkeseredett bátortalanúság horgasztotta le fejét, a mint a gyalogjárón szétfolyó fényes közönség, bérfogatszámokat, lassan előgördülő hintók tulajdonosainak büszke nevét kiáltó portás, geberánczáló vagy lakjukat feketén csillantó kocsi között szerényen utat vágott magának. Fehér sálas hölgyek társaságának hangos nevetése, látésöve szíjjas tászkáját löbáló úr nyugodt lépései, czigarettára gyújtónak gyufa lobbanása maradt el mellette s kis cipője kopogása mind nagyobb visszhangot vert az alvó házak tövében. Egy lámpa alól férfi-alak lépett előre:

— Kis ezicza, hova siet?

Néma védő mozdulatban kapta össze két vállát s elkanyarodva tovább sietett. Jó messziről visszatekintett, követi-e: a férfi még egy helyben állt, de utána fordulva. A félnék hátrakémlést azonban csak elhagyottabb utcát kiárván szemérem biztatásának vette, megmozdult s kullogása egyenletesen gyorsuló mozgással a kanyarodó utcáig sietett. Jó messziről visszatekintett, követi-e: a férfi még egy helyben állt, de utána fordulva. A félnék hátrakémlést azonban csak elhagyottabb utcát kiárván szemérem biztatásának vette, megmozdult s kullogása egyenletesen gyorsuló mozgással a kanyarodó utcáig sietett.

Mindebből Lányiné csak azt jegyezte meg, hogy házasulandótól, a kastélyát elherdálótól pénzt vagy egy kis friss erdélyi sajtot, tojást nem igen lehet várni... Kérni?... Inkább szilvát eszik egész nap... különben úgy is azt eszik, csak gombóczba göngyöltve. De ez se

gással bátorodott sietésé. Arabella újra hátra pillantott és futásnak eredt... A békés Budán, a hol éjjelenként legfeljebb csak részeg ember fontos magánszónoklata düllöngöz a guggolva egymás mellé bűjt apró házak mentén, már csak a Gond követte lassult lépteit.

XI.

Béla a Nagysink környékén pipaszó mellett vezetett földtúrásból hazatérve Nagyszebenbe — bitte um Verzeihung! — Hermannstadt-ba, annyira elmerült a főnöke vázlatainak pontos megrajzolásában, a szemérmes kránzchenek örömeiben, a kedvéért magyarul daloló szász lányka szerelmében, hogy alig volt ideje még egy rövid levelet is írkanítani övének; Szállanghy drága bécsi frakkjának zsebébe dohánylevelet dugott, könyvtárában rendet dobált össze egy hét alatt, a kastély három szobájába hordatta egybe butorait, a mi kimszorult, azt eladatta, az inasát elkergette, a szobalányt elvettette a kocissal, a park kertészét kihajszolta a pusztára babot ültetni, szép virággyaira rászabadította a ronda tyukokat, úgyis hiába hegesgett, hegesgett őket éveikig, rendeletbe adta, hogy az eper szót füle hallatára ki ne merje valaki ejteni... aztán egy éjjel nagyot káromkodott, szétfujta az íróasztalát borító, számokkal teleírt papirdarabkákat maga elől, másnap Pestre utazott, még ebéd előtt eladta a kastélyt s a délutáni gyorsal hazarobogott. Mindez idő alatt s később, mikor a pusztai földszintes ház megszelte, ablak-tömetés, ajtó-vágatás, lusta dög falusi mester-embereknek hiáhalvó magyarázgatás, butorok ide-oda taszigálása, rugdalása töltötték ki napjait, három mondatos levelezőlapokon jelezte hetenként Arabellának, hogy még nem ette meg a fene egészen a méregtől.

Mindebből Lányiné csak azt jegyezte meg, hogy házasulandótól, a kastélyát elherdálótól pénzt vagy egy kis friss erdélyi sajtot, tojást nem igen lehet várni... Kérni?... Inkább szilvát eszik egész nap... különben úgy is azt eszik, csak gombóczba göngyöltve. De ez se

fog sokáig tartani, mert a Gondviselés mégse meri meg a telre is szerződés nélkül hagyni az Arabellát, a ki júliusban is összekeresett egyará krajczárt a nagyváradi vendégszerzésessel. Az igaz, hogy a gyűrűk fuces! Mért ment különben annak a két úri lánynak... uri? szép kis uri! lopnak... a kabinjába vetkőzni, ha már egészen érthetetlenül úgy ráehült az uszodára? Persze a rendőrkapitány nem tehet semmit olyan urakkal szemben... Csak legalább az a kigyós a rubint szemével maradt volna meg! De le is szárad az ujjá annak a kisasszonynak...

— Ki ez a Ravelnagy tulajdonképpen, te Arabella? — adta vissza lányának az ügnyöktől frissen hozott szerződés-ívét, miután a legnagyobb fenntartással kapkodta rajta végig szórakozott tekintetét.

Arabella gondosan hajtogatta össze a drága papirt s tette a szekrénybe a többi érték közé, az ingek alá:

— Tanfelügyelő volt vagy tanító, van egy háza a Százház utcában, művelt ember, igen jó modoru, a Shylock, az az ő szerepe.

— Lesz megint hát sekszpirézes dosztig! — dörzsölte meg kinyújtott mutató-ujjával az orrát Lányiné.

— Örülj mama, hogy szerződést kaptam. Megváltottak az idő, annyi a színész most, mama!

A ki nem akar dolgozni és szép leány, az mind a színiskolába megy. A direktorok is azt nézik, hogy szép és fiatal legyen.

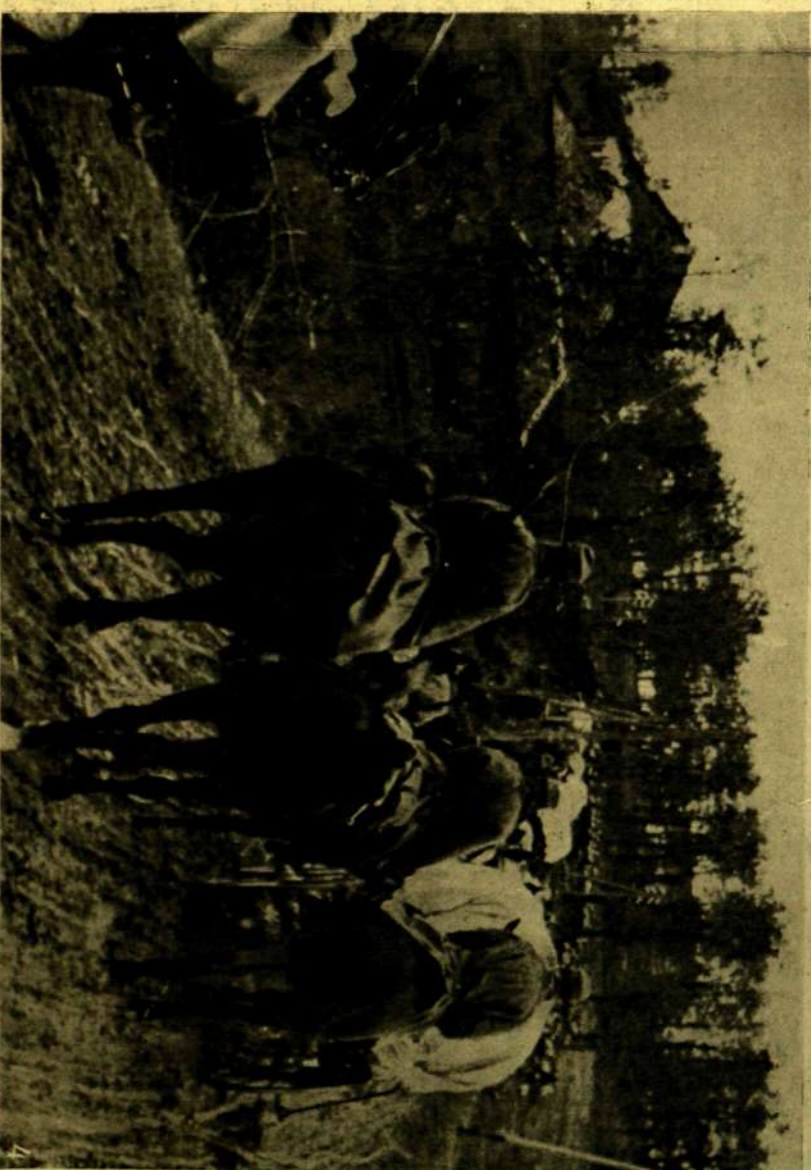
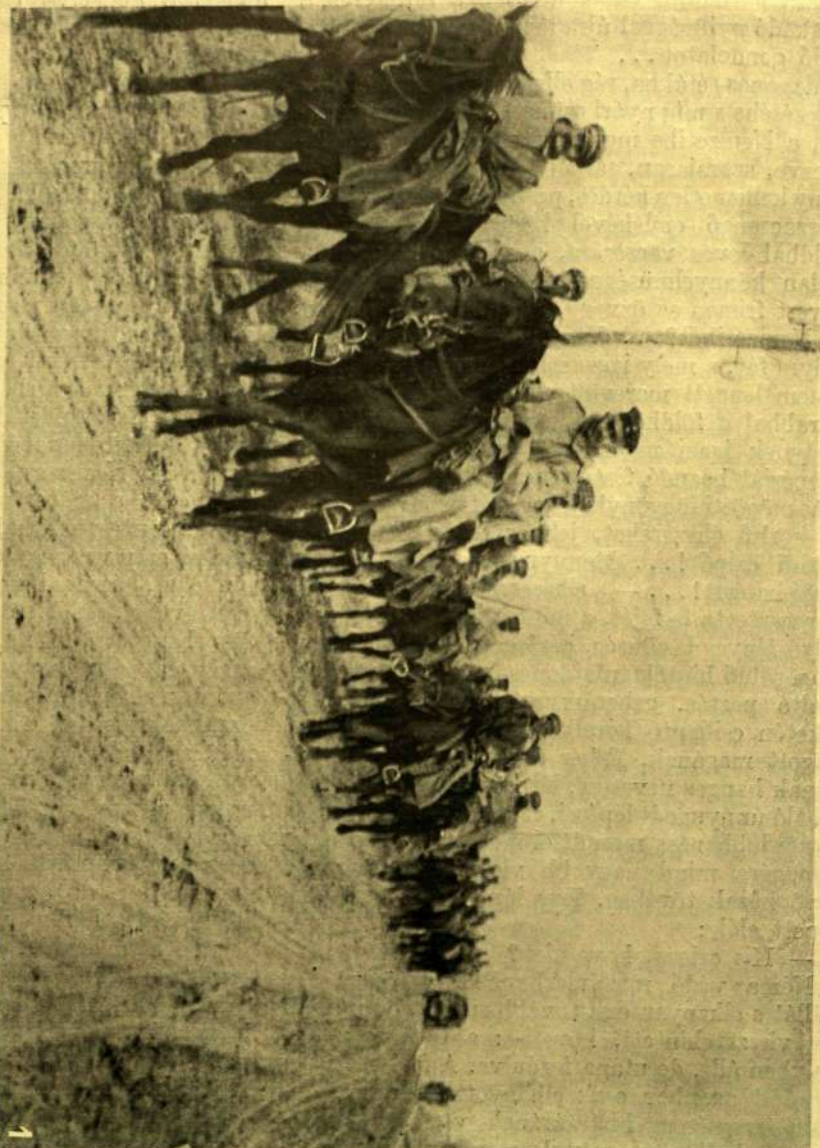
— Hát te mi vagy? — harsogott szigorúan intó szava lánya felé, a ki bágyadt mosolyal nézgette a sarokból a nagy nyári kabátjában titkos összeesküvésre előttenkedő fiát.

Az özevgy elégedetlenségé azonban nem lohadt, sőt az utazás közeledtével egyre nőtt: pakoláskor kedvetlenül dobálózott, éjjel sóhajtozva hanykolódott, a keleti pályaudvar étkezőjében mormogva sietette az álmos, sápadt Dini hajnali kávézását, a vonaton összeszólkalkozott egy ablak föl-lehuzogató zsidó vigécczel, Kassán ideges, haragos mozdulatokkal hajigálta magába a kései ebédet s ingerülten pislogott zset a gyér-lámpájú Igló belseje felé zotyogó ócska bérkocsiról...

(Folytatása következik.)

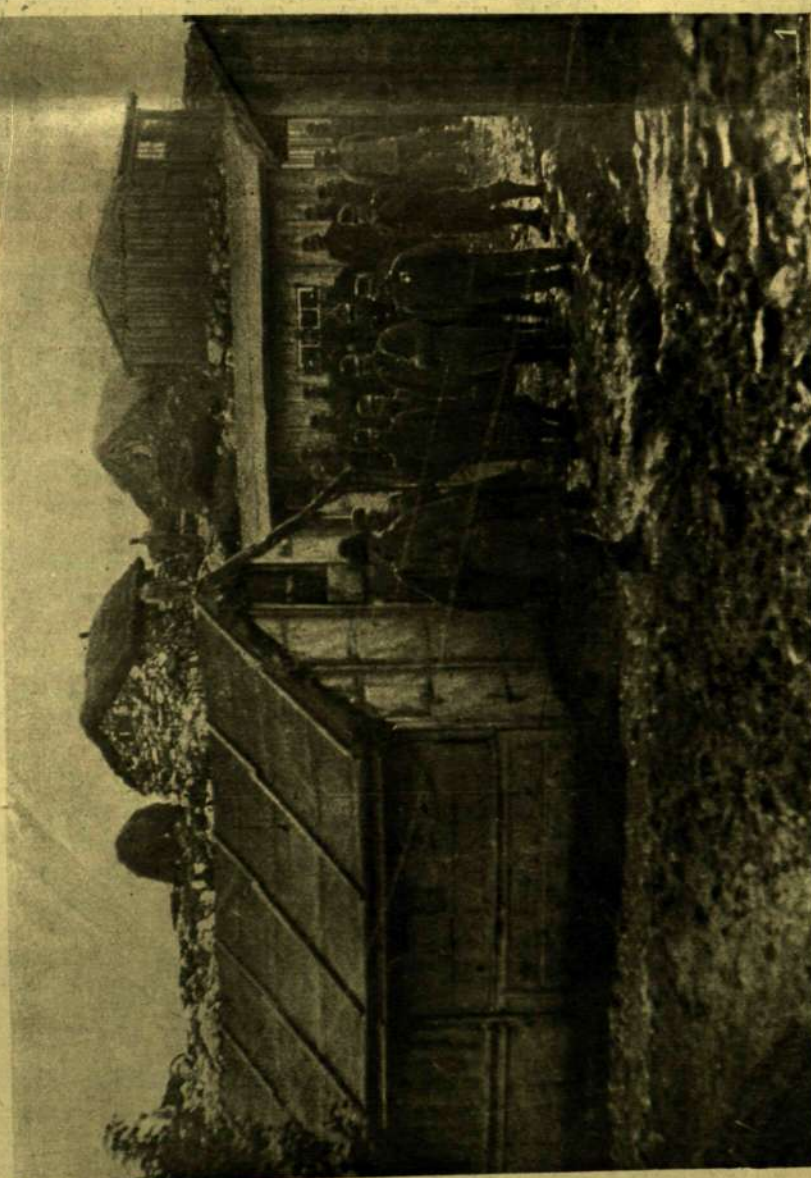
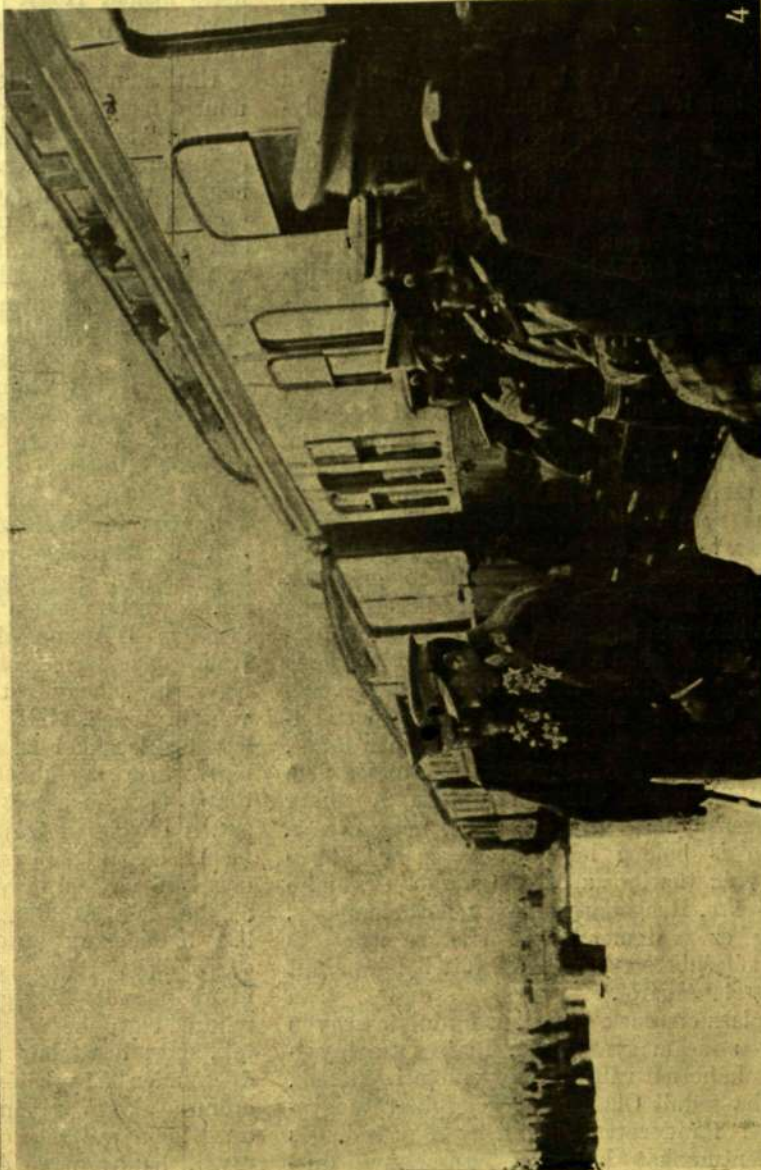
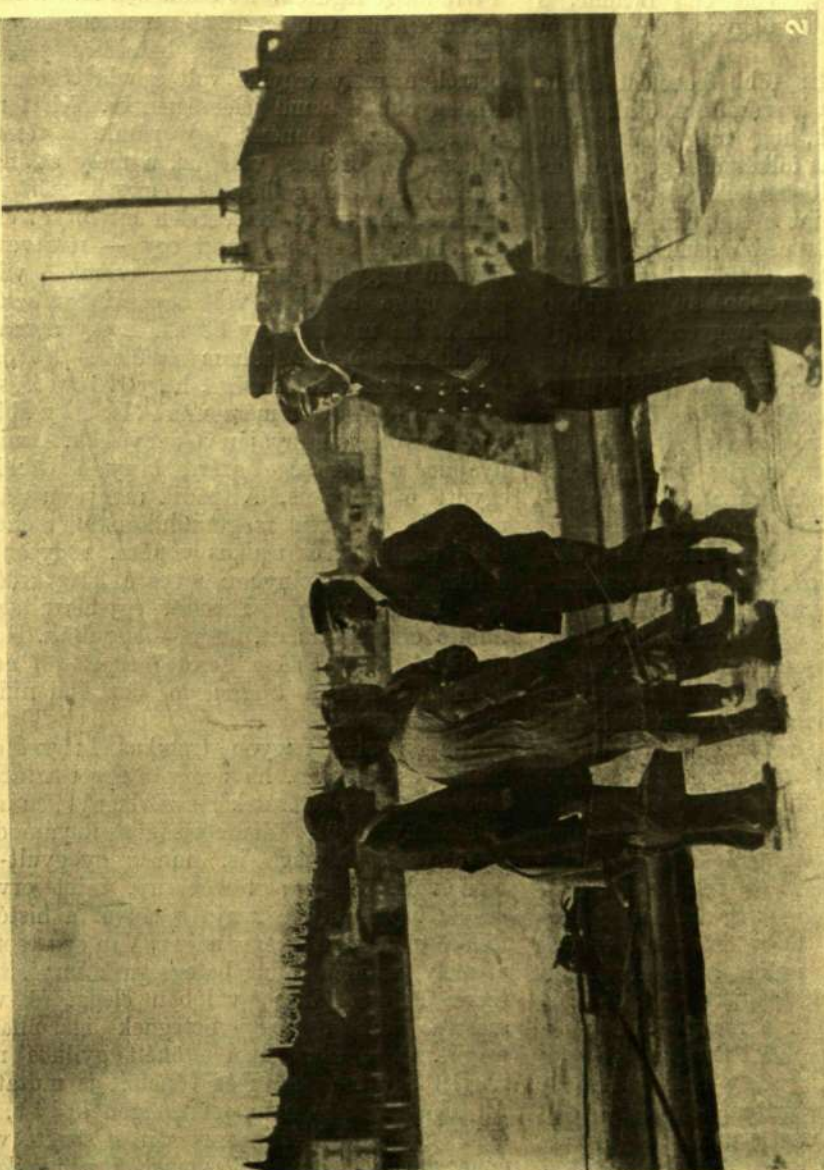

A SZERBEKTŐL ELFOGLALT DOMBRA OSZTRÁK-MAGYAR NEHÉZ LÖVEGEKET VONTATNAK.

1. Német lovasság szerb földön. — 2. Megfigyelő állás az Avala hegycsúcson. — 3. Előfogalmi szerb lovasság az Avala hegycsúcson. — 4. Szekerészcsapat útközben Szerbia belsője felé.

A SZERBIAI HARCZTÉRÉRŐL. — Jaly Gyula, a harcstérre küldött munkatársunk fényképe.

1. Katonánk lakása a montenegrói hegyekben. — 2. Singule sorhajóhadnagy, az U. 4. parancsnoka magyar hírlapíróknak elmondja a «Garibaidi» elhelyeztetésének történetét. — 3. Bosnyák katonák teherhordó állatokkal átvonulnak Trebinje főterén. — 4. Ferdinánd bolgár király Boris trónörökösével a harcstérre utazik.

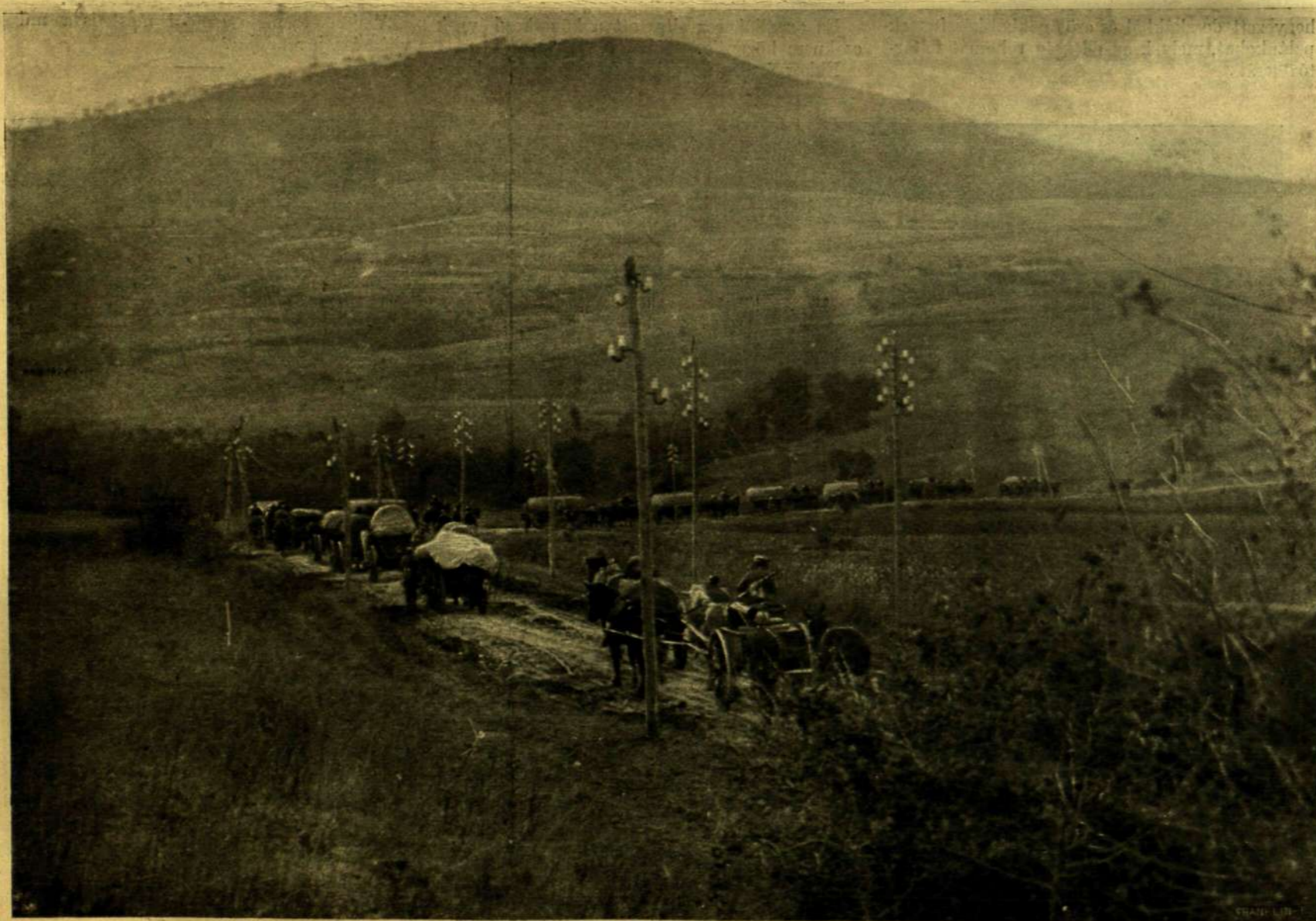
A SZERBIAI HARCZTÉRÉRŐL. — Jaly Gyula, a harcstérre küldött munkatársunk fényképe.

EGY HYDROPLÁNUNK INDULÁSA.

A LOVCEN.

MUNICIZÓ- ÉS ÉLELMISZER-SZÁLLÍTÓ OSZAPATOK AZ AVALA-HEGY LÁBÁNÁL.
A DÉLKELETI HARCOZTÉRRŐL. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

TÁBORI POSTÁNK SZERBIÁBAN.
A DÉLKELETI HARCOZTÉRRŐL. — Jely Gyula a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

A PÁRBAJ.

Regény az orosz katonai életről.

Írta Kuprin Ivánovics Sándor.

VIII.

(Folytatás.)

Az ezred kaszárnyáját nemrég kezdték építeni a város végén levő ugynevezett marhalegélőn, a vasút mellett; felépülték az ezred minden hozzátartozójával bérépületekben volt elhelyezve. A tisztikaszinó kicsiny, egyemeletes, L-alaku házban volt; a hosszú oldalán, mely az utcára nézett, a táncszoba és a vendégszoba; a rövidebbik oldalán pedig, mely mélyen benyult a piszkos udvarba, az étkező, a konyha és az idegen tiszték számára fenntartott néhány szoba volt elhelyezve. Ezt a két épületszárnyat zegzugos keskeny folyosó kötötte össze egymással; mindegyik részről ajtók nyitlak a melléképületekbe s ily módon a törpe szobák egész sorára tettek szert, melyek találó-helyiségnek, biliárdszobának, kártyaszobának, előcsarnoknak és női öltözőnek használtak fel. Minthogy mind e helyiségeket, az egy étkező kivételével, alig használták és sohasem szellőztették, levegőjük nyirkosan-savanykás volt, mint az üresen hagyott lakások levegője szokott lenni s ehhez még hozzávegült a régi butoráthuzatok sajátságos illata.

Romasov kilencz órakor érkezett a kaszinóba. Volt ott már öt vagy hat nőtlen tiszt; de hölgyek még nem érkeztek. Egy idő óta furcsa versengés folyt köztük a «bon-ton» körül. S ez a bon-ton egyszerűen megszegényítőnek tartotta egy hölgyre nézve, hogy elsőként jelenjék meg a bálban. A zenészek már helyükön voltak egy üveges karzaton, melyet a teremmel egy soktáblájú nagy ablak kötött össze. A teremben háromágú gyertyatartók világítottak az ablakközeken és rezgő üvegprizmákkal teleaggatott csillárok csügtek alá

Kiss Ottó felvétele.

Bauer Gyula a kaposvári 44-es gyalogezred ezredese, Kiss József költőnek veje, a kinek ezrede most ünnepezte ezredük vitézségi kitüntetését, s ez alkalomból Frigyes főherceg főparancsnok is üdvözölte.

a menyezetről. Kopár, fehérre kárpított falu, két oldalról nádszék sorával szegélyezett, tüll-függönyökkel letakart ablaku nagy helyiség a fényes kivilágítás következtében csak annál üresebbnek és sivárabbnak látszott.

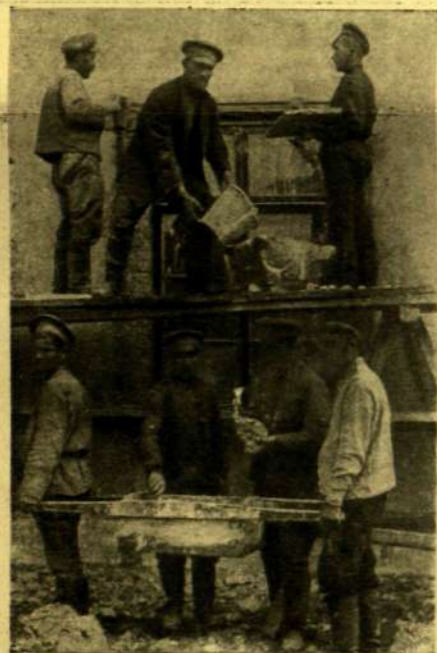
A biliárdszobában a két ezredsegédtiszt, Bek-Agamalov és Olizár, kit az ezredben mindenki gróf Olizárnak nevezett, öt golyóval játszott sörbe. Olizár, a hosszú, czingár, pomádé-

val fényesre nyalt fejű és csupasz, de ránczozal keresztül-kasul barázdált képű ifju aggastyán, folyton biliárd-műkifejezésekkel dobálózott maga körül. Bek-Agamalov veszett és haragudott. Játékukat az ablakból nézte Lescsenko törzskari százados — egy negyvenöt éves, roszkedvű úr, kit elég volt látni, hogy az ember szánakozzék rajta: arcán és alakján a legvígasztalanabb mélabú kifejezésével konyult lefelé minden: borsóhüvely módjára lógatta le a hosszú, húsos, vörös, fonnyadt orrát; a bajusza két vékony szál feketebarna fonalként csüngött állára; a szemöldökei az orratövéstől a két halántékáig nyultak lefelé és siránkozó kifejezést kölcsönöztek szemének; még a régi-módi katonakabátja is úgy lötyögött a lejtős vállán és behorpadt mellén, mint a ruhafogason. Lescsenko nem ivott, nem játszott s még csak nem is szivarozott. De különös, másoknak merőben érthetetlen kedvét lelte benne, ha a kártya- vagy biliárdszobában vagy az étkezőben, mikor ez utóbbi helyen vesztül folyt a dárídó, a szereplők háta mögött állhatott és nézhetett. Teljes órák hosszágig ült olyankor ott szótlanul és rosszkedvűen, nem szólva egy szót sem. Az ezredben mindenki hozzászólt már ehhez s játék és ivás közben valósággal hiányát érezték valaminek, ha a szótalan Lescsenko nem volt a kaszinóban.

Romasov köszöntötte a három tisztet és leült Lescsenko mellé, ki előzékenyen odább húzódott, mélyen felsóhajtott és szomorú s egy eb alázatosságával nézett az ifju tisztre.

— Hogy van Viktorovna Marja? — kérdezte Romasov feszélyezetlenül és hangosan, a mint a süket és nehéz felfogású emberekkel szokás beszélni. Ezt a hangot már a zászlósok is szokásba vették az ezrednél Lescsenkóval szemben.

— Köszönöm, drágám, — felelte Lescsenko, mély felfohászodással. — Persze az idegei... De az már így van.

OROSZ KATONÁK MINT KŐMŰVESEK.

A LEGKISEBB OROSZ KATONA.

OROSZOK MENNEK A FÜRDŐBŐL.

MEGTÖLTIK A VIZTARTÁLYT.

KÉPEK EGY QUARANTAIN ÁLLOMÁSRÓL. — Itt vizsgálják meg az orosz hadifegyvereket, a foglytáborba való elszállításuk előtt.

1. Így fedezik az oroszok visszavonulásukat. — 2. Egy út állása a szántóföldön, melyet erdővé varázsoltak a tüzerek.

— Miért nem jött együtt a feleségével? Vagy talán nem jön el ma Viktorovna Marja?

— Dehogy, mért ne. Eljön. Eljön, aranyom. Csakhogy, tudja, nem férünk el a kocsiiban. Alekszandrovna Raizával fogadtok közösen egy kocsi. No, aztán, tudja, olyankor azt szokták nekem mondani: «Piszkos a csizmad, tönkretesz a ruhánkat».

— Kivette a közepét! Nagyszerűen söpört. Vedd ki a golyót a lyukból, Bek! — kiáltotta Olizár.

— Előbb hadd fussa ki magát a másik, akkor majd kiveszem, — felelte Bek-Agamalov boszusan.

Lescsenko a szájába vette és kitartóan harapdálta sötétbarna bajuszának két végét.

— Egy kéréssem van magához, Alekszejcs Jurij, — mondotta esdekelve és elakadó hangon. Ma ugy-e maga a tánczrendező?

— Én vagyok. Az ördögbe is. Kirendeltek. Vergődtem és kapálództam az ezredsegédtiszt előtt, sőt beteget is akartam jelenteni. De ki boldogul azzal? Azt mondja, hozzák orvosi bizonyítványt.

— No, akkor meg akarom kérni valamire, édesem, — folytatta Lescsenko vidáman. — Az Isten szerelmére, intézze úgy, hogy ne áruljon petrezselymet. Tudja, úgy kérem, mint jó bajtársamat.

— Viktorovna Marja? — Hát persze. Kérem.

— Tripla a sarokban, — mondotta Bek-Agamalov. — Nehezen boldogult a kis termetével s kénytelen volt egészen a biliárdasztalra dőlni. Nagy erőlködésében kivörösödött az arca és a homlokán megduzzadtak az orra tövével V alakban összefutó erei.

— Jamais! — ugratta Olizár. — Még én sem tudnám megcsinálni.

Agamalov dákója száraz csattanással siklott le a golyóról, mely nem mozdult ki a helyéből. — Gikszer! — kiáltotta élvezettel Olizár és

kankánt járt a biliárdasztal körül. — Szoktál-e horkolni alvás közben, drágám?

Agamalov nagyot dobbantott a padlón a dákója vastagabb végével.

— Ne szólj bele mindig a játékomba! — kiáltotta és a fekete szemé villámot szórt — mert nem játszom!

— Ne zudulj fel, megárt. Tripla buzeró, dupla!...

Romasovhoz odalépett az egyik tisztiszolga, ki többemagával az előszobába volt kirendelve, hogy segítsenek a hölgyeknek a köpenyök levetésében.

— Hadnagy úr, jelentem, egy kisasszony a terembe kéri.

A teremben már fel s alá járt három most érkezett hölgy. Egyikük sem volt már fiatal. A legidősebbik, Migunova Ivanovna Anne, a gazdasági ügyek vezetésével megbízott tiszt felesége, szigorú és affektált hangon, a szavak utolsó tagját szeszélyesen elnyújtva és előkelő fontoskodással biccentve, így szólt Romasovhoz: — Romasov főhadnagy, kérem szépen, rendeljen valami szórakoztató zeneszámot...

— Nagyon szívesen, hölgyeim.

Romasov meghajolt és a zenészek ablakához lépett. — Sissermann, — kiáltotta a karnesternek — játszanak valamit!

A karzat nyitott ablakán beáradtak az «Életünk» a czárérto Ouverturnének első ütemei s fényfelvétel ütemben nyultak fel és zsugorodtak össze.

A hölgyek lassan-lassan gyülekeztek. Megjelent Talmann százados a feleségével: szépen megtermett, deli emberpár; az asszony lágyvonású, széke szépség, a százados barna, haramiaképi, köhögős úr, a hangja fűlértő.

Aztán a Likacsev-család rebent elő, egész fészkalja csinos, kacagó, selypítő kis leány, az anyjuk, egy kicsiny, eleven hölgy vezetésével, a ki negyven éve ellenére fáradhatatlanul táncolt és kitartóan — Arcsakovszkij, az ezred élezfaragójának mondása szerint: a második

és negyedik négyes közt — szülte a gyermekeket.

A kisasszonyok selypítettek, kacagtak és Romasov felé toakodva, kölcsönösen egymás szavába vágtak.

— Miért nem jött el hozzánk?

— Czunya, czunya, czunya!...

— Hamisz, hamisz, hamisz!

— Czunya, czunya!... Velem táncolja ám az első négyest!

— Mes dames! Mes dames! — mondotta Romasov, ki akarata ellenére kedves gavalérrá gubódzott át és mindenfelé előzékenykedett. E pillanatban történetesen a bejáró felé nézett s az ajtó üvegablaka mögött megpillantotta a kalapja fölött teknőszzerűen átkötött fehér kendő alatt Peterson Alekszandrovna Raiza vastagajku sovány arcát. Romasov fiatalos gyorsasággal tünt el a vendégszobában. De bármily rövid volt ez a pillanat és bármennyire hitette el magával a hadnagy, hogy Raiza nem vette észre — a nyugtalanságtól nem szabadulhatott. Petersonné apró szemének kifejezéséből valami új, megfélemlítő, kelletlen, rosszindulatu és megátalkodott fenyegetést olvasott ki.

Az étkezőbe ment. Ott már jókora közönség gyűlt egybe; majdnem minden hely el volt foglalva a viaszkosvászonon terített hosszú asztal körül.

Romasov megkereste Bobetinszki hadnagyot és hozzálépett.

— Taddejcsics Péter, kedves barátom, — mondotta — rendezze helyettem a táncot ma este.

Romasov sokáig és nagy hévvel kérte bajtársát és aljas hízlekedésre is reáadta fejét. Nincs senki az ezredben, a ki oly szépen és változatosan rendezné a táncot, mint Taddejcsics Péter. Azonkívül pedig egy hölgy még külön is megkérte reá...

— Egy hölgy?... — Bobetinszki méla, szórakozott arcot vágott. — Egy hölgy? Barátom,

1. Tüzérségi megfigyelő fedezék a Bródy mellett vívott harcokból. — 2. Baka mutatja a tüzérségi megfigyelőnek az oroszok lövészárkait.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Salamon István felvételei.

1. Sándor János belügyminiszter, Molnár Viktor kormánybiztos és Dókus Gyula alispán kíséretükkel a rommá lőtt nagypolányi templom alatt. — 2. Gróf Khuen-Héderváry Károly, gróf Mailáth József, Téglás Károly miniszteri tanácsos és Dókus Gyula alispán kíséretükkel. Új-Szomolnokon egy újonnan épülő ház előtt.

A ZEMPLÉNMEGYEI OROSZDULTA KÖZSÉGEK UJJÁÉPÍTÉSE.

az én koromban... — Színelvát bánatossággal és unottsággal mosolygott. — Mit nekem a nők? Ha-ha-ha... Une énigme! No, nem bánom, megteszem... megteszem.

Köztudomásuk voltak a szolgálat terén való nagy ismeretei is. Ismételve megessék, hogy szolgálatai okból egyik századtól a másikhoz helyezték át s tudta a módját, hogyan kell fél év alatt a legfegyelmetlenebb és legzüllöttebb csapatrészeket valóságos nagyszabású gépezetté alakítani át, mely pártját ritkítja rend és pontosság dolgában; s mindezt egyesegyedül a parancsnokságtól való hihetetlen félelem segítségével hozta létre.

A beszélgetést úgyis végül Árcsakovszkij hadnagy vezette, egy meglehetősen homályos egyéniség, ráadásul még hamisjátékos is. — A párbaj helyén van a testőrségnél a sok izgága és komédiás közt, — mondotta gombócnan Lipczki Vaszilios Vaszilival s részegségben nyakontóttam. Mjt tegyünk? Ha nem akar megverekedni velem, röpül az ezredből; kérdés, miből laknak jól a gyermekei? De ha belemegy a párbajba s én golyót küldök a mellébe, a gyermekeinek megint csak nincs mit enniük... Bolondság az egész.

— Megállj... Várj csak... Várj egy pillanatra, — vágott a szavába Lech, az öreg, részeg alezredes, ki egyik kezében a pálnéki poharat tartotta, a másikkal pedig gyöngye mozdulatokat tett a levegőben. — Tudod-e, mi az az uniformis becület? Nagy dolog az, testvér!... A becület, a... eszembe jut, hogy nálunk a Temrjúk-ezredben 1872-ben történt egy eset... — Hát, tudja, a maga esetétől úgy sem hallgatják meg, — vágott a szavába Árcsakovszkij felszólítva.

— Ejjnye, testvér... Micsoda vakmerő fickó vagy... Hiszen gyerek vagy még hozzám képest... Hát, mondom, történt egy eset... — A sértést csak vérről lehet lemosni, — szolt közbe Bobatinszki hadnagy felfuvalkodott hangon és magasra emelte két karját, mint a kakas a szárnyát.

— Volt az ezredünkben egy Szoluch nevű zászlós, — iparkodott folytatni Lech. Oszadcsi százados, az első század parancsnoka lépett az asztalhoz.

— Hallom, hogy párbajról beszélgetnek. Érdemes hallgatni, — mondottá mély, tömör basszus hangon, mely-egyszerre elnyomott minden más hangot. — Üdvözlöm, alezredes úr, jó napot, uraim.

— Oh, a rhodosi kolosszus, — köszöntötte barátságosan Lech. — Hé... Új ide mellém, te szobor... Megiszol velem egy pohárral? — De nagyon, — felelte Oszadcsi egy oktávával mélyebben.

Ez a tiszt mindig sajtószövegben nyugtalanító hatást tett Romasovra s olyan érzést keltett benne, mely félelemből és kíváncsiságból volt összealkotva. Oszadcsi, épp úgy, mint Sulgovics ezredes, nemcsak az ezredben, hanem az egész hadosztályban is híres volt szokatlan, nagyterjedelmű és szép hangjáért s nem kevésbé a szokatlanul nagy természetért és testi erejéért.

— És most látta, hogy ez a magában oly nagyon bizakodó erős ember nyugodtan ül a fél mellett a széken, melyely előzőekenynen kínálták meg. Oszadcsi vutkít ivott és egyedülvén kérdezte: — No, s mily eredményre jutottak a tisztelt urak?

Lipszki, a negyvenéves, kövér, vörös haju törzskari százados világoztotta fel. Akkor aztán megszólalt az ő hatalmas basszus hangján, mely elnyomott minden más hangot: — A párbajt feltétlenül súlyosan kell végződnie, mert máskülönb merő képtelenség! Máskülönb szánalmas ostobaság, gyáva engedékenység, komédia! Tizenöt lépés távolság; egyik a másik után elsüti pisztolyát. Azt mondom önöknek: a következőknek szánakozásra méltóak, mint akár a francia párbajok után, melyekről az újságok adnak hírt. Ott is pisztolyal lövöldöznek egymásra, aztán közzéteszik az újságokban a párbaj jegyzőkönyvét: »A párbaj, szerencsére, vérontás nélkül folyt le. Az ellenfelek lövést váltottak, anélkül, hogy kárt tettek volna egymásban s kiváló bátorságukról tettek bizonyosságot. Reggelinél a volt ellenségek barátságosan kezét szorítottak egymással.» Az ilyen párbaj, uraim, hülyeség. És javító hatást semmiesetre sem tehet társadalmi viszonyainkra.

Egyszerre több hang felelt szavaira. Lech, ki beszéde közben ismételve be akarta fejezni történetét, újra megszólalt: — Halljátok-e, cimborák... No, hallgassatok már ide!... — De senki sem hallotta, ő pedig újra végigjártatta szemét a tisztéken és résztvevő pillantást keresett. Azok valamennyien hanyagul elfordultak tőle, mert lekötötte érdeklődésüket a vita, ő meg csak szomorúan rázta a nehéz fejét. A szemé végre megakadt Romasovon. (Folyt. köv.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

November 11. Czartorijzktól nyugatra az oroszok egy támadását vertük vissza. Rafalovkától nyugatra osztrák-magyar csapatok német ütegek tüzelésének támogatása mellett az ellenséget a Strycher vetették vissza. Hindenburg hadserege Kermernél (Rigától nyugatra) három, orosz hajók tüzelésétől is támogatott támadást vert vissza. Az új folyamán a német csapatokat természetesen visszavonták a Slocktól nyugatra és délnyugatra elterülő erdős terepről, melyet az oroszok mocsárrá változtattak. A nyugati harczterén csak tüzérségi harczok. Az orosz harczterén az olaszok megújították Görz elfoglalására irányuló erőfeszítéseiket. A harmadik iszoni csatát követően szünet alatt tartalékokat állítottak karvonalba és újabb csapatokat vontak össze. Tegnap több órán át tartó heves tüzérségi előkészítés után a Plavatól a Monte dei sei Busiig terjedő egész arczvonalon nagy haderejű általános ellentámadásba kezdtek. Az összes támadásokat az ellenség legátályosabb veszteségei közt vertük vissza. A délkeleti harczterén Trebinjétől keletre a montenegróiak egy erős támadását vertük vissza. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Az Uzscicától délre előrenyomuló osztrák-magyar csapatok tegnap Nova-Varos irányában az út felét megtették. Ivanjiczától északra az ellenséget a Cernomonygeren levő több állásából vetették vissza. Kövess tábornok német hadosztályai a szerbeket a Stolovina területén szorították vissza. Olább keletre cs. és kir. csapatok harczal erószakolták ki a Krnje, Jela és a Vogled hegyekre vezető utakat. Trstenikben 1000 szerbet fogtunk el. Vrnjacska Banjában. Trsteniktől délnyugatra, a szerbek egy tábori kórházat, melyben 1000 sebesült katona és tiszt volt, egy orvossal hagytak vissza. Gallwitz tábornok hadserege Brustól északra keletre és a Jastrebác hegyes északi lábánál harczol. Bolgár csapatok Alexinacznál átkelnek a Moraván.

November 12. Sapanovkánál több éjjeli támadást vertünk vissza. Hindenburg hadserege a s az oroszok ellen harczoló többi hadseregeknél lényegesen nem történt, úgyisintén a nyugati harczterén sem. Az orosz harczterén aránylag csendes éj után az orosz tüzérség heves tüzelése a tegnapielőtti egész arczvonalon megújult. Az ellenség gyalogsága ezután újra szakadatlanul támadta a görzi hidtét és a doberdói fenésit. Az összes rohamok az olaszok borzasztó veszteségei közt omlottak össze. Oszes hadállásaink újra szilárdan csapataink birtokában vannak. Hasonlóképp végződtek az ellenség előretörései Zagoránál és a Vrsic-szakaszon. A Dolomit-harczvonalon a Col di Lana csúcán és lejtőin levő hadállásainkat a legutóbbi napokban is több ízben támadták sikertelenül. A délkeleti harczterén az üldözö harczok az egész harczvonalon folytak. Németek az Ibar völgyében rohammal foglalták el Bogutovácot és a két oldalról emelkedő magaslatokat. Gallwitz tábornok hadserege a Jastrebác-hegység csúcsvonalához közeledik. Az újabb zsákmány itt 1400 fogoly, 11 löveg stb. A bolgár hadsereg egész harczvonalán kiereszkolta az átkelést a Moraván. November 13. Czartorijzktól északnyugatra újra visszavontattuk az ellenség egy támadását. Az oroszok ellen küzdő német hadseregeknél, valamint a nyugati harczterén nincs változás. Az

olasz harczterén a görzi szakaszon folyó nagy harczok tovább folytak. Egymást érték az orosz támadások, de az ellenség kétségbeesett erőfeszítései felülmulhatatlan hősiességgel küzdő csapataink szívós ellenállásán megtörttek. Napközben a tolméini hídfő is erős tüzérségi tűz alatt állott. Egy a Vrsicen levő hadállásunk ellen intézett támadást visszavertünk. A délkeleti harczterén visegrádi csoportunk elfoglalta az ellenség előretolt állásait a Lim alsó folyásánál. Az Ivanjiczán túl előnyomuló osztrák-magyar csapatok elfoglalták a Vv. Livada és a Czrvna Ga. magaslatokat. Egy másik csoport leküzdve mindazokat a nehézségeket, a melyek a magas hegyvidéktől, a hóeséstől és a hidegtől támadtak, az Ibar- és a Moravicza-völgy közti szakaszon rohammal foglalta el a Smresak 1649 és a Kosuticza 1512 háromszögletű ponttal jelölt fontos magaslatokat és néhány el-entámadást vert vissza. Gallwitz tábornok hadserege elfoglalta a Jastrebác-hegység szorosainak magaslatait és 1100 szerbet fogott el. A bolgár hadsereg folytatta az átkelést a Moraván.

November 14. A Czartorijzktól északnyugatra levő ellenséges állásba betörtünk és 1500 oroszot fogtunk el s 4 gépfegyvert zsákmányoltunk. Rafalovkától nyugatra orosz támadásokat visszavertünk. A németek harczvonalain s a nyugati harczterén nincs jelentős esemény. Az orosz harczterén az olaszok, miután elfoglalták a doberdói fenésit, elkezdték összelőzni Görz városát. Ezalatt eredménytelen támadásuk főképp a doberdói fenésik északi széle ellen irányult. A Monte San Michele-től északra arczvonalunk egy része átmenetileg az ellenség kezére került, de este ellentámadással visszafoglalták. Az olaszok valamennyi többi előretörését véresen visszaverték. A Monte dei sei Busitól délre levő szakasz előtt, valamint a görzi hídfő előtt már agyútűzünk megüszített minden támadási kísérletet. Több repülőgépnünk bombázta Veronát. A délkeleti harczterén a Kövess-hadsereg sikeres hegyi harczokban tovább haladt. A visegrádi csoport heves harczok után az alsó Lim területéhez közeledett. A Javor felé vezető uton a Karagorjovicsz Sanacs magaslatát, az Ibar völgyében a Planinica hegyházt északi lejtőjét érték el. A felső Rasina területén a vert ellenség Brun és Ploczán át visszavonult. A hadsereg e harczokban 13 tisztet és 1200 főnyi legénységet ejtett foglyul. A Gallwitz-hadsereg az ellenséget a Toplicza völgyébe szorítja vissza. Csatlakozólag a bolgár haderek mindenütt előrehaladnak.

November 15. A Czartorijzsk melletti harczok tegnap teljes sikerre vezettek. A megvert ellen-

séget a Stryk-öbölbe a folyón át visszavetették. Az oroszok sietős visszavonulásukban az összes elvezett helységeket felgyújtották. Ezzel a Czartorijzsk körül vívott négy heti szívós és dicső harczok ép úgy az oroszoknak eredeti állásaikba való visszatéréséhez vezettek, mint amek idején az orosz csapatok részéről annyira reményteljesen hirdetett áttörési kísérlet a Strypa-menti Siemikovecznél. Hindenburg hadserege szemben Smorgon vidékén az oroszok egy részátadása súlyos veszteség közben a németek állása előtt összeomlott. Az orosz harczterén az ellenség támadó tevékenysége az Isonzo-harczvonalon tegnap, talán a zuhogó eső miatt, láthatóan csökkent. A doberdói fenésik szakaszán azonban hevesen tovább folyt a harcz. A Monte San Michele északi lejtőjén az olaszoknak ismét sikerült nehéz tüzérségi tűz által titót résen állásunkba behatolni. Nagy ellenséges erőket, a melyek este ezen betörési helytől északra támadást kezdtek, véresen visszavertünk. Ezután ellentámadásunk következett, a melyly arczvonalunk elvesztett részét teljesen visszafoglaltuk és az ellenségnek rendkívül súlyos veszteségeket okoztunk. Az ellenségnek a Monte dei sei Busi ellen intézett támadása is összeomlott, csak úgy mint valamennyi korábbi támadás. Görz bombázásával az olaszok eddig 58 polgárembert megölték, 50-et megsebesítettek és mintegy 300 házat és csaknem az összes templomokat és kolostorokat súlyosan megrongálták. Egy repülőgépnünk Veronára újból számos bombát dobott. A délkeleti harczterén összes hadseregeink üldözik az ellenséget, a mely csak egyes helyeken fejt ki ellenállást. Visegrádi csoportunk a montenegróiakat a Limen túl visszavetette és elérte Sokolovcót, valamint az attól keletre emelkedő magaslatokat. A Kövess-hadsereg ismét 850 szerbet ejtett foglyul és két géppuskát zsákmányolt. A Toplicza völgyében elértük Prokupljét.

November 16. Az orosz harczterén nincs újsg. A nyugati harczterén megüszült a francziák három kísérlete a november 14-én Ecurietől északkeletre fölök elfoglalt árokra visszafoglalására. Az orosz harczterén a doberdói fenésik északi szakasza tegnap is a leghevesebb harczok színhelye volt. A Monte San Michele körül hadállásokért mindkét oldalon éjjel-nappal folyik a harcz. A hegy északi lejtőjén az olaszok ismét behatoltak harczvonalainkba, de az esti órákban sikerült őket csaknem teljesen elűzni. A San Martino-szakaszon is folytak még a közelharczok. A görzi hídfő előtt az ellenségnek egy a Podgora-magaslat ellen intézett támadását visszavertük. A délkeleti

harczterén Gorazde mellett a montenegrói határon csatározás folyik. A szerb hadszínterén az üldözés mindenütt előrehalad. Osztrák-magyar csapatok elérték Uvác vidékét, a Czigota-Planinát és a Javor-magaslatokat. Kövess tábornok egy német hadosztala a Krajjevóbl Novibazárba vezető út mindkét oldalán előnyomulva, birtokba vette Usczet. Az odébb keletre előnyomuló osztrák-magyar csapatok Babiczánál áthaltak a raska-kursumljai uton és rohammal elfoglalták a Lucsahegyen (Babiczától keletre) levő szerb elánczolt állásokat. Itt a védőcsapatot (8 tisztet és 110 főnyi legénységet egy gépfegyverrel) elfogtuk. Német és bolgár hadosztályok észak és kelet felől Kursumljiához, több útvonal csomópontjához közelednek.

November 17. Az orosz harczterén, valamint a nyugati harczterén nincs újsg. Az orosz harczterén tegnap a görzi szakaszon nem voltak nagyobb arányú gyalogsági harczok. Az előző napokhoz aránytva az orosz tüzérség is lényegesen kisebb tevékenységet fejtett ki. A helyzet az egész délnyugati harczvonalon változatlan. Tegnapelőtt egyik repülőgépnünk Bresciára bombákat dobott. A repülők erős tüzezt figyelhetek meg több ponton. Az összes repülőgépek rendben érkeztek vissza. A délkeleti harczterén a Szandzsák határán küzdő osztrák-magyar csapatok az utolsó montenegrói utóvédéket is visszavetették a Limen túl. A szerbek üldözése mindenütt folyik. A Sienica felé előnyomuló osztrák-magyar hadosztal küzde az ellenséget Javortól északra levő szívosan védelmezett hegyi állásból. Kövess tábornok német csapatai tegnap este Raskától fél napi járásra voltak. Kursumljiában utcai harczok fejlődtek ki.

A Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Bemedek Elek képes gyermeklapja november 21-iki számába Bemedek Elek irt verset, P. Abraham Ernő elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja A Tamásyjak csillaga című regényét, Steinhof Károly a moziról ir érdekes dolgokat, Madarasz Erzsébet folytatja A Csel című történetet, Zeiga bácsi mulatságos mókát mond el, Krády Gyula folytatja A szorgalmas Berta című regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedr 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Amputált Ön? Akar elegáns, a czélnak teljesen megfelelő műlábat v. műkezet? Ez esetben szíveskedjék bizalommal a 35 év óta fennálló, legjobb hírnevű orvosi KELETI. Budapesti othopádiai műintézethez fordulni. Keleti műlábat és műkezei, járó és támpéget a legjobbak. ELEGÁNS, KÖNNYŰ JÁRÁS! Kifogástalan technikai kivittel! Azonkívül gyárt és raktáron tart: Testgyenesítő-gépeket, orthopéd műfűzőket, Csász. és kir. szabadalm. sérvkötelek, haskötelek, gumihariznyákat, valamint az összes betegápolási cikkeket. 3000 ábrával ellátott legújabb árjegyzéket ingyen és bérmentve küld: Keleti J. testgyenesítő gyára: Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-u. 17. Külön női osztály (női kiszolgálás) Koronaherczeg-utca 14-16. szám.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) Főváros első és legrégibb calpaktizáló, gyártató és kelmeztető gyári intézete. Fiókák: II. Fő-u. 27. IV. Esk-ut. 6. Keokaméti-u. 14. V. Harmincad-u. 4. VI. Teréz-káptalan 39. Andrássy-ut. 16. VIII. József-árt. 2. GYAR és FŐZLET: VIII. Baross-u. 85. Telefon: József 2-37.

CSIZIVIZ anyagesere előmozdítására. Leghatásosabb rádiumos magas jód-brom tartalmu ásványvizet szőlőknek, gyomorhajosoknak, idegeseknek ajánljuk. Ismertetőt küld a Fürdőigazgatóság Csizivirdón. Legszébb karácsonyi ajándék DRÁGA HALOTTAINK EMLÉKÉRE Galandauer T. Budapest, Szandycs-utca 96 b. III. Azonnali megrendelés esetén még karácsonyi elkészíti.

Legtökéletesebb emésztő és étpor. DIGESTOL Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában. 2 koronás dobozban.

ROZSNYAY PEPSIN BORA. Kellemes ízű, kiváló jó hatása szerévtágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen. Étkezés közben véve, megóv a gyomorgerheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill. Kapható: minden gyógyszertárban valamint Rozsnyay Mátyás Arad, Szabadság-tér 8.

Gróf Esterházy Terence madalmi pezsgőgyára Tata. LAKODALMAS. Demi sec. VEZÉR = KÉPVISELET és RAKTÁR. ALDÓMAS. Sec. GROSZ BERNÁT BUDAPEST. BILLIKOM. extra dry. VIN NATURE. Brut. V. RUDOLF RAKPART 8. Telefon: 44-38.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros. Körponti viz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezeték, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, víztorlóví, emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll. Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.

HALÁLOZÁSOK.

Hősi halált haltak: CZANT EMIL százados, a signum laudis, a vaskorona-rend és a katonai érdemkereszt tulajdonosa az olasz harcztéren. — Dr. HERZOG EDE budapesti ügyvéd, tüzerfőhadnagy, az olasz harcztéren. — JESZENSZKY LÁSZLÓ báró, cs. és kir. Jász-kun-huszárezred tartalékos főhadnagya, a nógrádmegyei szécsényi járás tisztelbeli főszolgabírája, 28 éves korában a volhyniai harcztéren, Pudka mellett. — Huszár György, a nagykőrösi református főgimnázium tanára, a budapesti 29-ik népfelkelő-gyalogezred 5-ik századának főhadnagya és századparancsnoka az olasz harcztéren. — Ifjú bártaufajlus Dr. FÁBRY ISTVÁN kereskedelemügyi miniszteri segédtitkár, honvédfőhadnagy az északi harcztéren, 38 éves korában. — Sipeki dr. BALÁS ZSIGMOND törvényszéki jegyző, a 29-ik tábori vadászászlóalj tartalékos főhadnagya, századparancsnok, 30 éves korában, az északi harcztéren a Zlota-Lipánál. — HERALD FERENCZ negyedéves joghallgató, a 69-ik gyalogezred hadapródja az olasz harcztéren, kapott sebébe. — KAPPELLER BÉLA joghallgató, az 51-ik gyalogezred tartalékos kadétja, a vitézségi érem tulajdonosa, az orosz harcztéren, 21 éves volt a fia volt Kapeller Zoltán zilahi törvényszéki bírónak. — FRIED ALADÁR Zlota-Lipánál súlyosan megbesült, a miskolci kórházban 30 éves korában. — Uzoni dr. DÁNÉR ISTVÁN miniszteri fogalmazó, a cs. és kir. 46-ik gyalogezred zászlósa, a ki a háború kezdetén önként jelentkezett a doberdói fensíkon 30 éves korában.

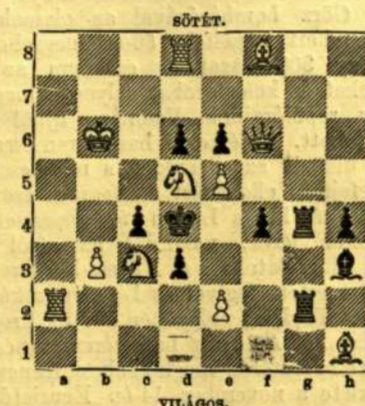
Elhunytak még a közelebbi napokban: Idősb HAMRÁK FERENCZ, volt negyvennyolcas honvéd, nyug. kohótiszt, 86 éves korában, Bolyon. — ZOLLNER SÁNDOR, Zollner Bélának, a Nemzeti Színház titkárának atyja, 80 éves korában, Jánosházán. — Kőszeghy WINKLER BENŐ, nyug. bányatanácsos és főiskolai tanár, 80 éves korában, Selmeczbányán. — Mrva György, a petrőci evangélikus egyház nyug. lelkésze, 79 éves korában. — Kisbaári Kiss FERENCZ budapesti ügyvéd 76 éves korában, Budapest. — VILT VIKTOR, a rimamurányi vasmű részvénytársaság főtisztviselője, 75 éves korában, Budapest. — Zsák Hugó, földmivelésügyi miniszteri tanácsos, 71 éves korában, Budapest. — SPORÁTH JÁNOS ügyvéd Szobrán, 66 éves korában. — Csolnokosi CSOLNOKY IMRE szatmári kir. közjegyző, 65 éves korában, Szatmáron. — Dr. BIRÓ EDE m. kir. honvédfő-törzsorvos, 60 éves korában, Budapest. — NIK-

HÁZI FRIGYES, az iglói ágostai hitvallású evangélikus főgimnázium tanára, 59 éves korában. — Dr. HOLIS JÁNOS karácsondi lelkész, 48 éves korában. — HOLLAY REZSŐ, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank józsefvárosi fiókjának főnöke, Budapest. — Sztregovai és kelesényi MADÁCH IMRE, m. kir. pénzügyi számtanácsos, számvevő-ségi főnök 56 éves korában, Balassagyarmaton.

Özv. RICKL ANTALNÉ szül. nemes Kis Orbán Johanna 86 éves korában, Debreczenben. — Özv. királyhelmezi SZENTPÉTERY IMRÉNÉ szül. nemes Kozáry Mária 79 éves korában, Fülöpsházán. — Özv. farkasfalvi MAUKS JÁNOSNÉ 69 éves korában, Budapest. — Zilahi ELTÉRŐ GÉZÁNÉ szül. Berger Kornélia Zilahon. — ENGESSZER HERMIN Novotny Henrik kir. kat. főmérnök özvegye 66 éves korában Topánfalván, az elhunytban Mindszenti György, topánfalvai lelkész édes anyját gyászolja. — SCHORNSTEIN JAKABNÉ szül. Berger Mariska 47 éves korában, Budapest.

SAKKJÁTÉK.

2979. számú feladvány Sponer Andortól (Kakaslovnica).

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

Szerkesztői üzenetek.

Pusztán. Anikó. Lendülettel és erőten mind a kettő. Egy tragikus történetet nem is lehetne laposabban és semmit mondóbban elmondani, mint az Anikó című verben.

Üzenet Oroszországra. Vésőse nő hulljon stb. Nem minden talentum nélkül vannak: kevésebb kényes kö-

vetelményű helyen elfogadhatók is volnának. Nekünk azonban túlmagas a mértékünk.

Őszi hangulat. Levél a harcztérről. Középszerű, jelentéktelen kísérletek, a milyneket tömegesen vet a fel-színre a háború, hogy aztán azonnal el is tűnjenek az örök feledésbe.

EGYVELEG.

*** Átlátszó tükör.** Rendkívül fontos találmány ez, a mely ennél fogva hamar el fog terjedni. Az üveglap egyik oldalát 95% ezüsttel és 5% platínával vonják be. Ennek a tükörnek az a sajátossága, hogy a sima oldala felől épp olyan, mint más tükör, a másik oldala felől azonban — átlátszó. Vagyis: a ki a tükör mögött áll, az keresztül lát a tükörön, a ki pedig előtte áll, az csak önmagát látja. Az üvegletekben sok tolvajt fognak az ilyen tükörrel — becsapni.

Üzenet a táborból című legújabb és kétségkívül legszebb háborús dal, valamint a Három her-vadt róza... kezdetű csodaszép új magyar nótát éneklik ezidőszereint országszerte. Mind a kettőnek Sas Néci a szerzője, Király Ernő énekelte őket ifj. Berkes Béla udvari cigány kísérete mellett utól-érhetetlen művészettel a Tábori tűznél című háborús szkecsben, mely Columbia hanglemeze fölvéve ki-zárólag Wágner «Hangszer-Király»-nál (Budapest, József-körút 15) kapható. Árjegyzéket ingyen küld.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 42-dik számában megjelent képtalány megfejtése: **Kerékpár-verseny.**

Felelős szerkesztő: **HOITSY PÁL.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármeze-utca 11.
Lapkiadó tulajdonos: **Franklin-Társulat IV.** Egyszem-utca 4.

Csodaréztrombita

tanulási és kottalemeztől nélkül bárki azon-nal játszhatja a legkedvezőbb nótáit. A cso-daréztrombita három márgaréz lytleltben, 12 erős csontbillentyűvel, kulcsával és alán-dékkal **csak 7 korona.** Kapható kizárólag együtt **Wágner** «Hangszer-Király»-nál, Budapest, József-körút 15.

Kérje fényképes árjegyzékünket. — Magren-delőkor: csillag küldendő. — Ügyeljen a «Wágner» névre, mert könnyen tévedhet.

A VÖRÖS KERESZT

(A genfi egyezmény ismertetése).

Írta:

MOLNÁR VIKTOR

nyug. államtitkár

Ára 60 fillér.

Megjelent a Magyar Könyvtárban.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:

MIKSZÁTH KÁLMÁN ÉLETRAJZA

Írta VÁRDAI BÉLA

A nagynevű író egyetlen részletesebb élet-rajza. Mikszáth arcképeivel díszített csinos kartonkötésű.

Ára 2 korona 50 fillér.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrásy ut 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben megrendelhető:

LAGERLÖF ZELMA GÖSTA BERLING

Regény két kötetben

Fordította

BENEDEK MARCELL

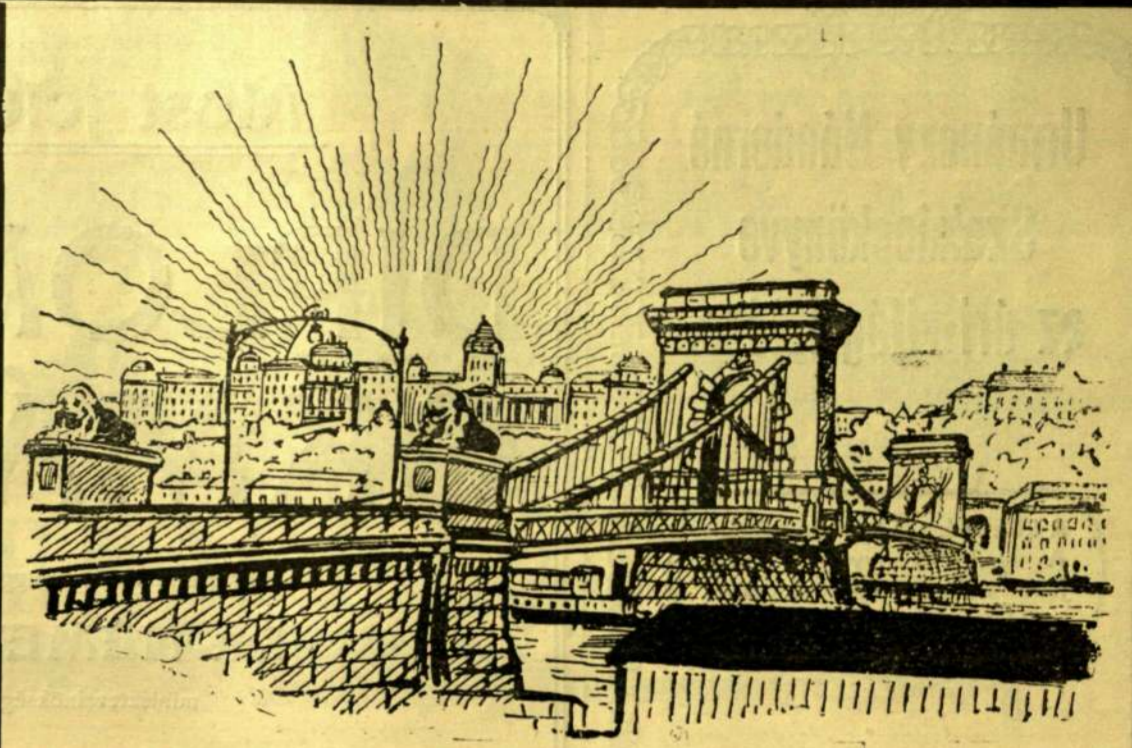
Ára 8 korona

LAGERLÖF ZELMA AZ ANTIKRISZTUS CSODÁI

Regény két kötetben

Fordította **POGÁNY KÁZMÉR**

Ára 6 korona

Magyarország nem volt, hanem lesz!

A legnagyobb magyar e fontosas mondása sohasem volt oly igaz, mint ma, a mikor a magyarság csodálatos erényekben tündöklik.

A magyar név külföldön is hódítóan jár. Hű kísérője **hódító utjában**.
Diana sósborszesz, mely az izmokat erősíti, megacézolja.

Minden magyar anya tudta ezt, mikor a harciba induló fút diésőséges utjára

DIANA SÓSBORSZESSZEL

látta el.

A valódi Diana sósborszesz egy külsőleg bedörzsölősekre, mint belsejleg cukorra vagy vízbe cseppentve, használható. Rögtöni fájdalomcsillapító, frissítő, hűsítő háziszser. Első segítség a házbán.

Főelárusító:

Diana Kereskedelmi Részvénytársaság

eladási osztálya

Budapest, V., Nádor-utca 6.

KAPHATÓ MINDENÜTT

Ára **60** fillér.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Minden számában sok érde- az összes bérbeadó vadász- kes vadászati fénykép-felvéte- területet árverésének idejét leket közöl. Szakszerű cikkeket közli.

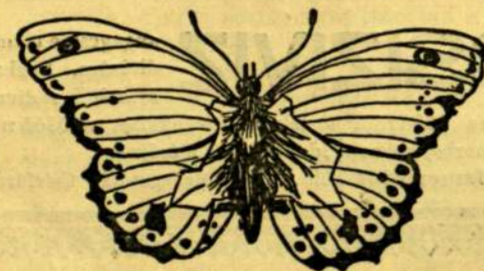
ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben fel- A diszesen kiállított lap ha- világosítást kap az olvasó és vonként háromszor jelenik meg és-előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szivesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

A Magyar Könyvtár szenzációs száma!

Álszaháll vagy páróha az embert csak akkor teszi fel- ismerhetetlenné, ha egyszersmind a szemöldökeit is megváltoztatja. Az átöltözésnél a homlok és a koponyarész is fontos szerepet játszik. Ha összehasonlítjuk a hét első képet, azonnal észrevehetjük, mennyire megváltoztatja az arcot a szemöldökhöz sűrűsítése és a homlokba fésült haj hátrvasztítása. A 3. kép azt a változást mutatja, a melyet álszaháll és páróha idéz elő.

Ez a pillangó egy várná a hővonalait és az ott lévő agyúk elhelyezését és minőségét ábrázolja. A szárnyakra rajzolt jelek a vonalak között nem jelentenek semmit, a vonalakra tett pontok azonban pontos fel- világoztással szolgálhatnak az agyúk fajtajáról és nagy- ságáról.

Ujabb példa arra, hogyan változathatja meg az ember a külsejét. Az átöltözés két pillanat alatt történt.

A hadikémekről általában és különösen az angol kémrendszer titkairól
rendkívül érdekesítő leleplezéseket tartalmaz
a „MAGYAR KÖNYVTÁR” legújabb füzeté:

EGY ANGOL ALTÁBORNAGY KÉMKEDESE

SIR ROBERT BADEN-POWELL ÖNVALLOMÁSAI

ÁRA 60 FILLÉR.

Urmánczy Nándorné
Szakácskönyve
 az úri világ izlése.

A könyv ára 3 korona 60 fill.
 A szerző könyvének tiszta
 jövedelmét a háború árvái
 felségítésére fordítja.

Eltér az eddigi sablonos rendszertől.
 A mai viszonyokhoz alkalmazkodik.
 Közel 500 eredeti ételreceptjét a
 szerző maga próbálta ki és a ki
 utána csinálja biztosra mehet.
 Főszempontja: takarékoság, izle-
 tesség, egészség.

Kiállítás művészi: címfődelét Glatter
 Gyula festőművész rajzolta.

Franklin-Társulat kiadása.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapest, VI., Andrássy út 21.

Most jelent meg!

DIPLOMÁCIAI OKMÁNYOK

Bevezette és összefüggésük szerint feldolgozta

Dr. NÉMET ALFRÉD

miniszterelnökségi miniszteri titkár.

Az osztrák-magyar vöröskönyv,
 a német fehérekönyv, az angol
 kékkönyv, a francia sárgakönyv,
 az orosz narancssárgakönyv, a
 belga szürkekönyv és a szerb
 kékkönyv hivatalos okiratai. ::

E munkának nagy érdekessége
 abban van, hogy a háború küszö-
 bén lefolyt diplomáciai akciók ok-
 mányait összefüggésük szerint cso-
 portosítja és magyarázza, ami által
 mindenki világos képet nyer a világ-
 háború okairól és előzményeiről.
 :: Terjedelme 630 oldal. ::

E mű teljes anyagát adja az összes
 hatalmak diplomáciai aktagyűjtemé-
 nyének, melyek egész terjedelmük-
 ben még magyarul meg nem jelentek.
 Különös aktualitást nyer az elkövet-
 kezendő béketárgyalások idején, mert
 a tárgyalások egyik kiindulópontjául
 az okmányok fognak szerepelni.

Ára 8 korona.

Franklin-Társulat kiadása. Mindenütt kapható.

Jókai Mór munkái

Népszerű kiadás

1. A varchohiták
2. Fortunatus Imre.—
Shirin.
3. Kalóz király.
4. Sonkoly Gergely.
- 5-9. Törökvilág Magyar-
országon.
10. A bűntárs.
- 11-12. A kétszarvú ember.
13. Koronát szerelem-
ért.
14. Petki Farkas
leányai.
15. Regék.
16. Carinus.
- 17-20. Erdély aranykora.
- 21-23. Csataképek 1848—
1849-ből.
24. Bujdosó naplója.
- 25-26. A fehér rózsza.
27. Magyarhon
szépségei.

- 28-29. Szomorú napok.
- 30-36. Kárpáthy Zoltán.
- 37-43. Egy magyar nábob.
- 44-48. Új földesúr.
- 49-55. Szegény gazdagok.
- 56-58. Hétköznapok.
- 59-63. A régi jó táblabírák.
- 64-65. Délvirágok.
- 66-67. Milyenek a nők?
- 68-71. Véres könyv.
- 72-73. A magyar nép élce.
- 74-75. Arnyképek.
- 76-82. A kőszívű ember
fiai.
83. Milyenek a
férfiak?
- 84-88. Politikai divatok.
89. A szerző.
- 90-93. Mire megvénülünk.
94. Oceania.
- 95-97. Az elátkozott
család.

Egy-egy szám 1 korona

- 98-99. Felfordult világ.
100. Elbeszélések.
- 101-112. Dekameron.
113. Egy asszonyi
hajsza.
- 114-119. Névtelen vár.
- 120-121. Népvilág.
- 122-124. Szélszél alatt.
- 125-131. Egy az Isten.
132. A debreceni
lunátikus.
- 133-134. Egy ember, a ki
mindent tud.
- 135-136. Asszonyt kísér —
Istent kísért.
- 137-138. A janicsárok
végnapjai.
- 139-140. A magyar elő-
időkből.
141. Az életből elvesse.
142. Észak hónapból.
- 143-151. Színművek.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.
 Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

48. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 28.

Szerkesztési iroda: IV. Várnegye-utca 11.
 Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
 Félévre — 10 korona.
 Negyedévre — 5 korona.

A 'Világkrónika'-val
 negyedévenként 1 koronával
 több.

Külföldi előfizetésekre a postai meg-
 határozott viteldij is eszolandó.

A 3300 MÉTERES HADIHID A SZÁVÁN.

A SZERBIAI HARCOTÉRRŐL. — Balogh Rudófi, a harcstörre kiküldött munkatársunk felvétele.